

Читайте наукається,
і свого не чурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Redakcja i Administracja:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Henderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: а Нью-Йорк:
Barclay 7-4125
УНСоюз: Barclay 7-5337

РІК LXIX Ч. 149. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, ВІСІРОК, 7-го СЕРПНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 7, 1962 No. 149. VOL. LXIX.

ДВА ДЕСЯТКИ ВАЖЛИВИХ ЗАКОНОПРОЄКТІВ ОЧІКУЮТЬЩЕ НА РІШЕННЯ КОНГРЕСУ

Вашингтон. — Конгрес 3-днішніх Держав має би вже перед Днем Праці закінчити свою теперішню сесію. Тим часом, на його рішення на цій сесії очікує ще понад два десятки важливих законопроектів, від яких у великій мірі може залежати подальший розвиток країни та добробуту народу. На порядку Конгресу є ще зокрема законопроекти в таких справах: Уповноваження для Президента змінити тарифи на 50 відсотків, а на деякі добра цілком скасувати. Уповноваження для Президента позначити з державної скарбниці 100 мільйонів доларів для Об'єднаних Націй. Усунення дискримінаційних виборчих постановок рішеннями, що всі громадяни, які закінчили шість класів публічної школи, вважатимуться за "письменних" і повинні мати право голосувати. Продовження існуючих фермерських законів на ще один рік. Створення нового департаменту міських справ. Доповнення податкового закону, що давало б право на зменшення податків. Компромісові

Годжес сподівається зменшення податків від 1-го січня

Вашингтон. — Секретар торгівлі Лютер Р. Годжес заявив у переддень телевізійного інтерв'ю 5-го серпня, що, як всі, корпорації й особи можуть розраховувати на зменшення наших податків від 1-го січня. Повільність

Президент відзначив лікарю, що не допустила до поширення деформуючого медикаменту

Вашингтон. — Президент Діка Ф. Кеннеді нагородив найвищим відзначенням, медаллю і грамотою, передбаченими за визначну цивільну державну службу, лікарю д-р Френсіс Олдер Келсі за те, що вона не допустила до поширення медикаменту "талідоміду", який спричинив здеформованість новонароджених, якщо цей медикамент заживають очікуючи матері. Д-р Келсі є членом урядової Адміністрації харчів і медикаментів і вона впродовж останніх двох років завзято протидіяла апробати цього агента згаданого медикаменту для загального вжитку. Медикамент був спрешпарований в Німеччині та мав добрі наслідки як лікварство проти безсоння, нервовості, неспокою і споріднених недуг. Д-р Келсі протидіяла апробати того медикаменту, що його продуктувала вже також одна амевианська фірма, вимагаючи основної перевірки його наслідків.

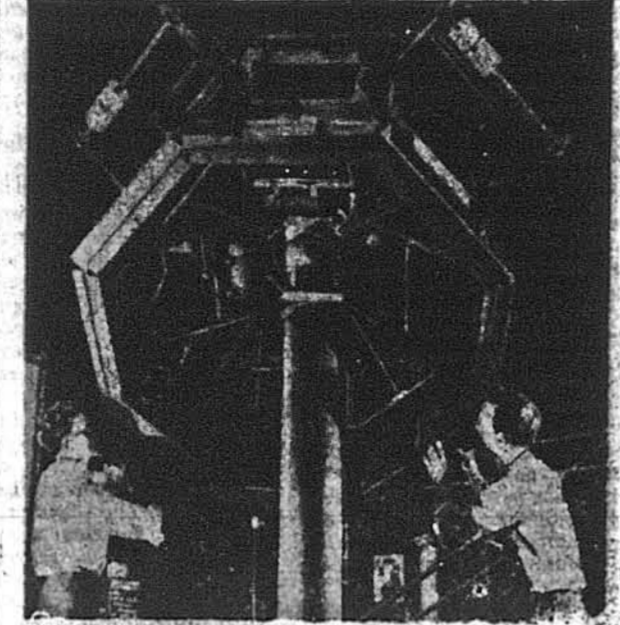
Мерилін Монро закінчила свою кар'єру і життя

Голлівуд. — Мерилін Монро, одна з найвідоміших артисток в історії голлівудського фільмового царства, закінчила свою кар'єру разом із життям: у неділю, 5-го серпня, її знайдено неживою в спальні її дому. Біла ліжка знайдено порожню, пляшку віні насинених таблеток. Досі ще не встановлено, чи

У СВІТІ

• Уряд Венесуели скасував виїзний контроль за привізних конституційних права й особистості, які були суспендовані після антиурядової революції в Пуерто Кабелло.
• У Становищі на Північному Кавказі засуджено шість чоловіків на смерть за участь у творенні під час другої світової війни гітлерівських окупантів каральних загонів.
• Диктатор Махадіагаль і званий адмірал Палатого Репрезентатива ЗДА затвердили законопроект про воєнні відшкодування для Філіппін, виданий кроком для елімінації задрозень у Філіппінсько-американській дружбі.
• Австрійська уніформована поліція перевела в четвер, для 2-го серпня односторонній страйк, під час якого всі поліцейські позбавлялися сигнальних світл на вулицях і відійшли із своїх постів. Переведено цей страйк "для перестороги" правління міста, щоб воно погодилося на зміну поліції в справі підзаконних дій.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОСМІЧНИЙ ТЕЛЕСКОП

В лабораторіях у Беллі Форд в Пенсильнії випробовують спеціальну сконструйований прилад, що має виконувати роль космічного телескопу в орбіті. Він буде вмонтований на космічній астрономічній обсерваторії, що й вилітуть в орбіту навколо Землі найдаві до двох років.

Програма досліджування космічних просторів змінює господарське і соціальне обличчя Америки

"Нью Йорк Таймс" надрукував впровадження останнього тижня шість статей про т. зв. Проект Аполло, що ним окреслюється теперішню американську підготовку висилки ракети із людською залогою на Місяць. Плян має би бути здійснений впродовж найближчих двох років, можливо, що вже найде за чотири роки. Підготовка до здійснення цього плану, як і ряд інших закордонних на найширше спільно проєктує для дослідження і використання для людства космічних просторів, змінює поступово теперішнє господарське і соціальне обличчя Америки — твердить в останній із цієї серії статей її автор Дейвід Вайлдер. Вей підняв статтю 3-днішніх Держав Америки, від Флориди до Техасу, охоплює розгорнутою з кожним днем більше космічною індустрією будови ракет, платформ для їх випуску, пробних план і робіт. Цілі батальйони науковців і полки будівельників задіяні в цій величезній програмі дослідження космічних просторів і, зокрема, випуску ракети із людською залогою на Місяць, а також до того як обрешуються на 20,000,000,000 доларів, що таке астрономічною сумою.

Президент найменував двох нових членів Комісії Атомової Енергії

Вашингтон. — Президент Діка Ф. Кеннеді затвердив найменування двох нових членів Комісії Атомової Енергії: Джона Г. Палфрі, адвоката і декана Колумбійського коледжу, і Джеймса Т. Реймі, адвоката і дотеперішнього екзективного директора Комісії. Вони мають би бути найменовані на місяць, що їх звільнили, зрештучившись з них 1-го липня ц. р. Дорен К. Олсон та Діка С. Грегем. Плат-

\$ 2.7 більйона виплачено безробітним впродовж року

Вашингтон. — Секретар праці Артур Голдберг повідомив 5 серпня, що федеральна допомога безробітним у впродовж року, що закінчився 30-го червня, вийшла на \$ 2,700,000,000 доларів. З цієї допомоги скористало приблизно 6 мільйонів осіб і вона вийшла 20 відсотків більше, ніж у попередньому бюджетному році. Крім того, 134,063,979 доларів допомоги виплачено безробітним державним урядом та колишнім вокам.

На Кубі збільшується опозиція проти режиму Кастро

Гавана, Куба. — Прем'єр-міністр Кастро та міністри його комуністичного режиму, як і "революційна" преса признають повільне збільшення активного опору режиму проти режиму в останньому часі. Кастрові поліцейські і воки падають від куль недоволених новим режимом, а перманентні саботажі у фабриках, на

Військова Хунта заповідає вільні вибори в Перу

Ліма, Перу. — Генерал Рікардо Перес Годой, голова військової хунти, яка в полоні ліппя зробила переворот та перебрала владу в Перу, повідомив в неділю, 5-го серпня, що хунта докладе всіх зусиль, щоб нові вибори в країні, які мають відбутися в червні 1963-го року, були вільні і безсторонні та щоб обраний в тих виборах президент міг без перешкод переобрати і виконувати свою владу. Військова хунта зробила переворот і перебрала тимча-

Головою Політичного Бюро в Альжирі став Мохаммед Кідер

Альжир. — На голову Політичного Бюро Альжирського Національного Визвольного Фронту призначено — рішенням цього ж бюро — Мохаммеда Кідера, найближчого співробітника Бена Беллі і його головного представника в переговорах з італійськими націоналістичними силами. Його офіційне становище в цьому семінарському бюро визначене як пост генерального секретаря, і він відповідає за цілі керівні функції цього бюро. Другий близький співробітник Бена Беллі Гаді Бен Алія став керівником усіх військових справ. Сам Бен Беллі перейняв від нього керівництво внутрішніми справами. Перехідною Екзекутивною, його пост тримають, як ключовий в теперішній внутрішній ситуації Альжирі. Перехідна Екзекутивна, в якій Бен Беллі мав би координувати внутрішні справи Альжирі, була асфальтована, згідно з рішенням перем'я в березні ц. р., як виконавча адміністрація країни. Але ж вона не мала рішального голосу і виконувала тільки директиви політичних керівників альжирського націоналістичного фронту. Антагоніст Бена Беллі Мохаммед Будіаф, головний ідеолог націоналістичного руху, віддає в Політичному Бюро справи керівництва і зовнішніми зв'язками. Головні завдання Політичного Бюро — переїздити керівництво альжирськими державними справами під Тамчасового Уряду, що його очолює Бен Кедді, і виконувати цю функцію аж до часу скликання конституанти і затвердження Політичного Бюра в його функції державного проводу. Відбувся розподіл функцій в Політичному Бюрі після прибуття Бена Беллі до міста Альжирі. Прибув Бен Беллі до столиці ще в п'ятницю минулого тижня і в населення алаштувало йому овачію зустріч. Зараз після прибуття відбулося перше засідання Політичного Бюра, в якому взяли участь також й антагоніст Бена Беллі Велькасем Крїм і прем'єр Тамчасового Уряду Бен Беллі. Велькасем попередній доміні, реченець виборів до конституанти визначено на 2 вересня ц. р.

Ямайка стала незалежною державою

Кінгстон, Ямайка. — Вночі 6-го серпня ц. р. острів Ямайка, розташований поблизу Куби, став після 307 років британського панування незалежною державою. Цього дня сплило з часу на Національній Стадіон британський прапор і вшитою на ньому золотий і червоний прапор Ямайки. Віттепер цей Карібський острів матиме домінуючу статуту в рамках Британської Співдружності Народів. Відбулася урочиста проголошення незалежності цього острова в присутності

Сенатор Дадд пропонує заходи проти антисемітизму в СРСР

Вашингтон. — Сенатор Томас Дадд, відомий із своєї діяльності до українців демократ із Коннектикута, повідомив, що він запропонував відкликати тимчасово американського посла в Москві для протесту і драматизації проявів антисемітизму в СРСР.

"Надвечірний вечір" та інші імпрези виповнили кінець тижня на Союзівці

Союзівка, Кергоніксон, Н.Н. — Минулий кінець тижня на Союзівці, оселі Українського Народного Союзу в Кетсильських горах, пройшов під знаком посиленої культурно-розважальної і мистецької активності. Головною атракцією цього кінця тижня, так же само як і минулого року, був "Надвечірний вечір", що відбувся в суботу 4-го серпня у великій, широкій виповненій гітими Союзівки і приїжджених великих імпрезових залі розбудованого павільйону. Відбувся цей вечір силами мистецького ансамблю "Розвага" в Торонто. На вокальну програму вечора склалися однією з найкращих співачок Ярошевська-Манька, Наталія Вауш, Богдана Климковича, Марії Луцької, Соні Сакно і дуєт Г. Ярошевська-Манька і В. Климковича, все при фортепіановому супроводі Антоніна Ярошевича. Збірка численної публіки надгороджувала співачку рясними аплодисментами. Із теплим, а то й оваційним прийняттям у публіки зустрілася введена сценою названого ансамблю скетч, перу Василія Софронюка Левицького, Едварда Козака і Богдана Нижайківського, скетч "Асекурація" у виконанні М. Луцької, Ю. Вальської і В. Довгалюка, "Резоліція" у виконанні двох артисток і Івана Вальки, й особливо ж актуальні і дотепні діалоги Селенки Лавченка і Салівана Глеба у заміялитоку виконанні В. Довгалюка і Ю. Вальської, перший із яких є керівником ансамблю, а другий його режисером. День пе-

СОВЕТИ ВІДНОВИЛИ АТОМОВІ ВИПРОБУВАННЯ, ДЕТОНУЮЧИ СОРОК МЕГАТОНОВУ БОМБУ

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД І УЧАСНИКИ МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛІ СПРАВ АТОМОВОГО РОЗЗБРОБННЯ В ЖЕНЕВІ ВИЗНАЧАЮТЬ ЦЕЙ КРОК СОВЕТСЬКОГО СОЮЗУ, ЯК ПІДНИЙ НАТАВРУВАННЯ. — НАСЛЕННЯ СОВЕТСЬКОГО СОЮЗУ НЕ ЗНАЄ НІЧОГО ПРО ПЕРЕВЕДЕННЯ НАД НОВОЮ ЗЕМЛЕЮ ДЕТАНОЦІЮ

Вашингтон. — В неділю 5-го серпня ц. р. СРСР відновив свої нуклеарні випробування в повітрі, детонуючи нову велетенську атомову бомбу, 40-мегаатомової потужності, згідно із даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ Атомової Енергії. Відновлення нуклеарних випробувань було заповідане советським урядом два тижні тому і його започаткували СРСР напередодні передбаченої на понеділок для 6-го серпня ц. р. дебати женецької конференції для справ атомового роззбробнення над новими американськими пропозиціями в справі міжнародної інспекції для контролювання постановок ентуального договору про заборону атомових випробувань. Започаткування СРСРами нової серії нуклеарних випробувань викликало обурення в усьому світі, особливо ж у нейтральних країнах. Американський уряд як теж репрезентує західних держав у Женеві називають цей крок жалюгідним, нисловлюючи відомості, згідно з даними американських викрипальних статій. Відбулося це нове нуклеарне випробування в арктичних околицях над Новою Землею і воно було, після детонованої минулого року 58-мегаатомової бомби, черговою щодо своєї потужності советською нуклеарною детонацією. Потужність одного мегаатому становить один мільйон тонн. Перші повідомлення про нове советське випробування подали шведські і японські науковці і згодом ці повідомлення були підтверджені американською Комісією для справ

СВОБОДА

SVOBODA

Українська щоденна газета

FOUNDED 1933

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СНАЙДІТЬ СВОЄ СЛОВО

У теперішньому, «огірковому» сезоні, коли навіть заводи заклопотані «бартерерами» в наших народних домах можуть безцінно пригладити покази спортивних змагань на телебаченні або в спокійно подорожувати, бо їхні діловиті антивартовці на сонці по підліжках, або відпочивають чи розважаються по національних осередках, — у цей час заплели в нашій громаді рішення, які повинні бути найбільше інтересувати, бо вони матимуть поважний вплив також на її престиж у ближньому й дальшому майбутньому. Маммо на думці рішення Жюрі про відзначення періоду і другою нагородою надісланих на конкурс проєктів пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні і зв'язку з цим далішню акцію Комітету.

Вважаємо, що наш Комітет Пам'ятника Шевченкові скористав з досвіду свого канадського відповідника в минулих роках і з успіхом поробив рад заходів та виніс ряд рішень, що повинні б заощадити йому тих непорозумінь і труднощів, що траплялися в подібних випадках в минулому. У першу чергу поробили — не без труднощів — аж до всіх можливих заходів, щоб скласти найбільш кваліфіковане журі. Вважаємо, що щасливою думкою було заангажувати до цього журі однаково як українських, так і американських знавців. Це ж бо будувало український пам'ятник в столиці Америки. Склад і кваліфікації членів журі давали можливість акнайповнішого і всебічного розгляду та оцінки проєктів.

Трапилося, що — як не виходить із протоколу з наряд журі — не було для його рішення значної проблеми і поважних сумнівів щодо нагородження проєктів. Після обміну думок та аргументів, вибір був одинорозумним. Це виходить також із факту, що журі мало до розпорядження п'ять нагород: одну першу, дві другі і дві треті, призначено тільки першу і одну другу нагороду.

Висловлюючи гратуляції авторам нагороджених проєктів, не можна не висловити призначення і адячності також і всім тим мистецтва, які взяли участь у конкурсі. Вже таке життя, що не всі можуть бути перші і не всі навіть починають кінчатися повним успіхом. Проте, суть не в успіхах, як у самому змаганні. Своє призначення всім учасникам конкурсу виявив Комітет додатковим посвідченням відзначення п'ятиох проєктів.

Згідно з постановами конкурсу, призначення першої нагороди не є рівнозначне з рішенням побудувати пам'ятник за нагородженим проєктом. Це рішення може винести тільки обраний народом Комітет, і воно ще залежатиме від можливостей домовитися з мистецтвом, залежатиме від того, чи проєкт буде апробований компетентними властями столиці. Ці рішення ще перед нами, і було б добре, якщо наша суспільність, яка вже сідає на будову пам'ятника рекордову в усіх наших збірках акцій суми і яка, сподіваємося, що поважає її збільшити, щоб наша суспільність сказала своє слово, поки рішення будуть винесені. В тієї цілі Комітет опублікував нагороджені проєкти і в тієї цілі планує влаштувати їх виставку по більших містах. Очевидно, голос суспільності вже не може змінити рішення журі. А втім, наскільки можна було зорієнтуватися із до-теперішніх голосів, навіть кваліфікованих і виключно з молодіжними учасниками конкурсу, що не мали на ньому успіху, рішення журі має загальну апробату. Тепер було б цікаво почути голос народу, бо Комітет Пам'ятника з тієї кваліфікації його волі.

Мавши це на увазі та йдучи зустріч з таким загальним побажанням, «Свобода» радо віддасть місце на своїх сторінках таким голосам, однак оскільки, як і критичним, зокрема радо зробить це у таких випадках, коли ці голоси будуть підтримані аргументом пожегати на фонд будови пам'ятника. Це буде найкращий і найбільш переконливий голос як у випадку апробати, так і у випадку критики.

„Нігілісти“

У другій половині минулого сторіччя в царській Росії поширився, особливо серед молоді, нігілізм — світоглядний рух, що заперечував основи існуючого соціального та політичного ладу і відкидав загальноприйняті погляди на релігійні, суспільні та мистецькі справи. Нігілісти виступали проти всіх і всього, і згодом реакційні російські кола почали викорисовувати нігілізм для дискредитації революційних гасел. Представники і гіперфікатори царського режиму називали нігілістами всіх, хто відважувався виступати проти існуючого суспільного чи державного ладу, в тому числі й членів революційних партій.

Від того часу минули десятиліття. Ми не будемо і царський режим, який нігілізм пробував був поборювати революційні, національні та соціальні рухи, і до влади на тронах колишньої царської Росії прийшли вже соціальні демократи, чи пак більшовицькі комуністи. Але слово „нігілісти“ не зникло із політичного словника. Воно й сьогодні, в умовах будованого з допомогою терору і переважної комунізму, в Союзі народів Союзі і в інших країнах комуністичного блоку знову з'явився нігілізм і нігілісти. Як і колись, за царського часу, в основі їх тенденцій і гасел лежить заперечування політичного і суспільного ладу, з тією різницею, що сучасний нігілізм спрямований уже проти комуністичної системи, проти встановленого нею політичного режиму, проти встановлених комуністичними ідеологіями догм і директив. Від колишніх нігілістів сьогоденні нігілісти відрізняються тільки тим, що вони хочуть і вміють думати, дивляться на все критично і ненавидять усі на-кидані їм компартією штампи і шори.

Рекрутуються сьогоденні нігілісти з поміж збуктованої, незадоволеної комуністичною системою і збідженістю молоді. До всіх режимів і партійної активності вони ставляться негативно, з глибокою зневагою. Марксизм, левізм, усі круцовецькі програми їм докраю остогидли, і вони й слухати про них не хочуть. Але все ж таки вони чогось хочуть, до чогось прагнуть. Всі вони опрагнені чогось нового, свіжого, живого. Захоплюючись абстрактним мистецтвом, модерною літературою, джазом, усіма жордонними новинами, вони раді б виразитися хоч на короткий час із комуністичної мовчазності, підняти свій погляд наверх, на світло, на свободу. Ряди цих зазуржених, незадоволених дольовою дійсністю сучасних нігілістів поповнюються вихідцями не тільки з робітничих та селянських, але й з інтелігентських родин, особливо ж з-поміж дітей партійців і державних службовців. Новітній нігілістичний у відношенні до всього комуністичного й советського рух шириться не тільки в Советському Союзі, але й в інших комуністичних країнах.

Надзвичайно цікаву характеристику українських нігілістів подає молодий советський прозаїк Володимир Дрозд у своїй повісті „Люблю сині зорі“, надрукованої в журналі „Дніпро“ за лютий 1962. „У нас в інституті з кількох студентів... розповідає героїня цієї повісті... — яких зовсім прозивають нігілістами. Мені подобається з ними сперечатися. Хай вони бачуть в чому помиляються, зате вміють думати. Це так хороше, коли люди мислять, а не забувають сліпі правила на всі випадки життя... Вони... трохають закони й закоренілі традиції“. В цих кількох реченнях молодого репрезентанта сучасної української прози з'ясована ціла програма, усе світогляд сучасних нігілістів і в Україні і в інших країнах СССР та комуністичного блоку.

Із справжнім нігілізмом цей світогляд „мас мало спільного. В ньому помітні вже глибокі революційні тенденції... — фермент того дового, що народжується, стає на проміж з ненавистю, несподівано комуністичною системою.

МОРАЛЬ ТЕПЕР І КОЛИСЬ

Різні видатні американські діячі, духовники і цивільні, висловлюючи останнім часом дуже критично про динійний стан моралі у З'єднаних Державах. Колишній президент Д. Д. Айзенгавер спитав турботливо у своїй промові в місті Ебілен в Кензасі: „Що сталося з нашим по-няттям краси, пристойності і моралі?“ І висловив здивування, що сказали б американські проєсери, коли б побачили, що на місце мунета прийшов „твіст“. Упадком диній, приватної і громадської, осуджував перед десятиками тисяч слухачів у Шинга відомий протестантський проповідач Біллі Греєм, який покликався в цій справі на авторитетні думки різних осіб, починаючи від президента Гарвардського університету, а скінчивши на публіцисті Волтері Липмані.

Нарікання на занепад моралі в Америці стало однією із „залізних“ тем періодичної преси. Це з безумовно позитивним явищем, як здоровая реакція на нездорові суспільні прояви. Ці шораз частіші й голосніші голоси перестороги й критики на адресу батьків і вихованців молоді, на адресу осіб, відповідальних за моральний рівень фільмів, телебачення і „каміксі“, як тек на адресу федеральних і місцевих властей, відповідальних за мораль службовчого персоналу... — всі ці голоси безумовно сприяють акції усунення зла. Але недобре було б, якби таврування стану сучасної моралі стало своєрідною модою, бо тоді це шкодило б об'єктивності, представляло б відносини в дуже дво-бокому навісненні і насправді в сумі давало б фальшивий, невірний образ.

Поперше, у всесвітній історії відомі цілі епохи, в яких публічна мораль — коли розуміти під нею поведінку володарів династії і їхніх приклад для підданих... — стояла далеко нижчим рівнем, як нині. Пригадаймо часи фараонів, коли в старовинному Єгипті панувала кліка жерців... — часи римських імператорів Нерона й Калігули, часи фєредьовичів з їхніми страхітливими, загальним упадком моралі в добу ренесансу в Італії, часи Людовиків у Франції, часи Романових у Росії. Безправство, хабарництво, зловживання державними фондами, вського роду скандалістика... — це були притаманні риси різних часів у різних країнах. Зокрема, відомо, що кожну велику війну й кожне стихійне нещастя, як, наприклад, пожесть заразних недуг, приводили обов'язково до захистання публічної моралі. Та й самі голоси, як тепер в Америці, лунали після першої світової війни в Європі, навіть у тих новопосталих національних державах, колишніх країнах австро-угорської монархії, де гордість за привернення давню атрачену самостійності та величезні можливості культурно-економічного розвитку повинні були протилітати першам моральної розтлі. Проте, пригадаймо також турботу у післявоєнних Польщі, Чехо-Славакиї, Югославії. Навіть у переможній Франції, що продукувала була новий погляд в Європі й сама стала її „жандармом“ з найбільшою військовою потужністю, в цьому континенті, мас вивипити тяжким трудом, але й захоплюючим ентузіазмом, зміст нового життя. Це має бути та програма, для якої мусить жити наше покоління, наступне по нам і кожне наступне по наступним!

За англо-франко-українську державу на американському континенті! Це має бути клич нашого публічного життя і прапор нашого історичного втегаторіям і діячів згідно з ними.

Очевидно, доля Канади залежить насамперед від тих українців, які живуть в Канаді. Але не тільки. На неї можуть впливати також й українські поселенці, які живуть в ЗДА. Зусиллями одних і других нині англо-французька Канада вже „застряга“ може стати англо-франко-українською державою. Від українців залежить, чи вони стануть в одній топці світу створюючи пункт мобілізації своїх духовних і фізичних сил і чи вони настільки сильні й динамічні, щоб стати до співпраці з англійцями і французами, як рівний з рівним. Об'єктивна даність для цього є. Треба тільки сили волі і продукувати програми, щоб використати їх і перетворити у факт життя.

Англо-франко-українська держава має стати програмою — максимумом для нас, українців, на цьому континенті, мас вивипити тяжким трудом, але й захоплюючим ентузіазмом, зміст нового життя. Це має бути та програма, для якої мусить жити наше покоління, наступне по нам і кожне наступне по наступним!

За англо-франко-українську державу на американському континенті! Це має бути клич нашого публічного життя і прапор нашого історичного втегаторіям і діячів згідно з ними.

Очевидно, доля Канади залежить насамперед від тих українців, які живуть в Канаді. Але не тільки. На неї можуть впливати також й українські поселенці, які живуть в ЗДА. Зусиллями одних і других нині англо-французька Канада вже „застряга“ може стати англо-франко-українською державою. Від українців залежить, чи вони стануть в одній топці світу створюючи пункт мобілізації своїх духовних і фізичних сил і чи вони настільки сильні й динамічні, щоб стати до співпраці з англійцями і французами, як рівний з рівним. Об'єктивна даність для цього є. Треба тільки сили волі і продукувати програми, щоб використати їх і перетворити у факт життя.

Англо-франко-українська держава має стати програмою — максимумом для нас, українців, на цьому континенті, мас вивипити тяжким трудом, але й захоплюючим ентузіазмом, зміст нового життя. Це має бути та програма, для якої мусить жити наше покоління, наступне по нам і кожне наступне по наступним!

КОМУНОЗНАВСТВО — ШІНІЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ У ЗДА

Нарешті американська мова, починаючи від цього щорічного року, матиме нагоду заізнаватися з маріонетним комунізмом, і то від перших років наважання. Така була одна з наважених 21-ої річної конференції шінільних суперінтендентів, що відбулася в половині липня цього року в Нью-Йорку. Тридцять стейт-ЗДА були репрезентовані на цій конференції найкращими керівниками американського шінільництва, яка в діловій атмосфері проходила в приємних колулобійських університетах.

Дебати були сконцентровані тим разом на дуже актуальній проблемі: що і як треба навчати шінільну молодь про комунізм? На негася справа довший час непокоїла керівні кола шінільників, і щойно тепер конкретно визначено й прийнято на цьому форумі американського шінільного еліти предмет, до якого ми і ознаваємося для шінільного наважання.

Громадянство цієї країни прийняло по інновації з почуття глибокої полєстії, бо до цього часу шінільна молодь мала нагоду заізнаватися з перверсивною системою комунізму здебільша в коледжах та університетах, як відомо частенько обсядженні професорами занадто ліберального наставлення до цього важливого предмету.

Уперше в системі американського шінільного наважання проблема комунізму стане офіційним викладовим предметом — починаючи від елеметарних клас. Тобто вже від ранніх років дитячого приривання на шінільній лавці буде дано молоді тієї країни можливість пізнавати всі „благодаті“ учення Маркса-Лєніна.

На цій конференції ухвалено, щоб предмет комунознавства викладався молоді без тенденцій „за“ або „проти“, з додержуванням реалістичної об'єктивності в інтерпретації комуністичної ідеології. Більшість учасників була тієї думки, що для добра самої справи кінечним буде вистереґити різних ухвалу з боку правого або лівого екстремізму щодо цього предмету.

Учасником цієї конференції був один з чільних репрезентантів американського елїту в ділянці поборювання комунизму всіма заходами, включаючи шінільництво, а саме — Гавленд Г. Сарджент, президент Американського Комітету Визволення, головний ініціатор створення „Радо Свободи“ і колишній асистент секретаря для публічних справ. Цей першорядний фахівець і експерт з ділянки комунознавства відіграв одну з рішальних ролей на конференції шінільних суперінтендентів. Його думкам і висновкам уважно прислухалися прихильники на нарадах керівників стейт-зового шінільництва.

Ось деякі думки Гавленда Г. Сарджента, сказані ним на цьому важливому форумі, де кується інтелектуальне завтра Америки. Він сказав, що мас деякий досвід у справах комуністичної ідеології, хоч би титулом керівництва установи „Радо Свободи“, яке на терені Західної Європи впроваджує 24-ох годин щодня на-дас на хвилях етеру у нісмі-надіаційних мовах радіої програми, здебільша пов'язані з тематикою світового комунизму. — „В добі, в якій живе-мема глуду втовкмачувати в голів молоді теми-проблеми, навіснені недостатньо, по-ло-винчасті, а з другого боку не о-казані самою лише емо-ціо-нальною дорогою вихову-вати молоді. Американський молоді, здебільша оця з гай-скулі, належить до тоталь-них іморалів, коли мова про комунізм“. Починаючи від 1958-го року, сказав п. Сарджент, він алімував шін-ільні аластї щодо цього безб-печного провалу.

Щоб ознакоити шінільні кола ЗДА з таким гіршим станом п. Сарджент помістив у журналі „Скулестик Меґе-лєн“, чільному органі амери-канської шінільної молоді, се-рію статей на тему поставки, розвитку та цілей комунізму. Його працю прийнято дуже прихильно, і це в деякій мірі спричинило перелом у системі наважання в цій країні. В не-далекому майбутньому, зая-вив п. Сарджент, з'явиться обробка цих його матеріалів у популярній формі для ши-рокого життєвого і на фільмовій стрічці для шінільного життє-вого. На думку п. Сарджента, молоді повинна знати, що лі-дери партійного і урядового апарату СССР це ані велетні на арені світу, ані з другого боку, ідеологічні ціюти. По со-вєтській сторони, треба нам це знати, існують небезпечні для світу ідеї, але вони самі собою не такі грізні, щоб вільний світ не був ані скомпромети-ваний і зм'якшений з ними. Найбільше дива в зустрічі з комуністичною доктриною — на думку п. Сарджента — й-н-н-шні унаслідки конференції — викликає неперіодична емо-ці-нальність з нашого боку. У першу чергу треба насвітлю-вати самі факти з комуністич-ної дійсності, щоб не закря-тіти шінільними жмарами пошування.

Під час конференції вияви-лось, що дехто з прихильних суперінтендентів відбув в остан-ніх роках подорожі по СССР, щоб на місці заізнаватися з тамтешньою дійсністю. Осо-бістї контакти і спостережен-ня багато допомогли їм у пі-знанні комунізму.

Треба побачити, щоб з по-чатком шінільного року ухва-ли й сутєсні 21-ої річної кон-ференції шінільних суперін-тендентів із тридцятьох стей-т були офіційно зрєзєльова-ні в системі наважання у на-родних і середніх школах ЗДА. На довшу мету ця до-гооцікувана інновація дасть на-лежне благословенні наслідки для добра всього американ-ського суспільства. Т. К.

В Кубинській господарській експертній приготували спеці-альні відомлення про стан кубин-ських індустрійних підприємств. З цього відомлення ви-ходить, що в керівництві цих підприємств існує повний хаос, що брак справців, техніків і ма-шин зокрема створює у шініль-ному навізку моральні робі-тники, які працюють дуже не-охоче, заліплюють роботу на довший час без оправданого при-чїна та інше. Майже усі ці під-приємства були відібрані їхнім правним власникам і знаціо-налізовані, значить, вчленені в державну „дальнову господар-ку“.

Чому іменник „пані“ позбавлено граматичних прав?

Мабуть, за вказівками пра-вописного словника Голос-кевича працівники пера щор-аз частіше вживають слова „пані“ без флексійних ознак. Такі випадки досить частень-ко можна зустріти і в „Свобо-ді“ — от хоч би навіть фєдє-тоу Ікера „Пашпорт на Укра-їну“, надрукований в н. 143. Там митаско:

— Що ви кажете? Що вій-ни не буде? — перепитав пані маїстер пані-Марію?

Чому не вжити нормальної знахідної форми і для іменни-ка „пані“? Не знаю, як для кого, але для мене такі — ні-чим не виправдані — новот-вори видаються дивовижними, не природними. Цікавляюся, як розглядають цю справу авто-ри українських граматик. Ве-ру до рук граматиків нашого славного мовознавця Степана Смалья - Стоцького. Покажу-сь, що іменник „пані“ та-ки відмінюється. На 108 стор. (вісипільного видання) по-дає його флексійні форми. Перевірю, як маєтєся справа в іншому видатному українсь-кого мовознавця Василя Сі-мовича. В додаткових інфор-маціях про жіночу м'яку від-міну іменників (до якої нале-жає „пані“) автор дає від-носно слова „пані“ такі по-яснення:

„Іменник „паня“ має ще польську форму „пані“, але її зложено „панія“ (у наміс-ливому значінні: велика па-ня!)“

Згодом В. Сімович подає окремі форми усіх трьох варі-антів (Грамматика української мови, стор. 167).

Можна б досперечатися з В. Сімовичем відносно його тав-рєження, що форма „пані“ — польська. Закінчення „ї“ у де-яких жіночих іменників — це явище ще праслов'янської до-би. Давніші таких іменників було більше, але згодом ста-ли вони асимілюватися з і-менниками, закінченими на „а“. В польській мові процес асиміляції не посувається так далеко, як це сталося в ук-раїнській мові. В нашій мові з закінченням „ї“ залишився єдиний іменник „пані“. Але по-біч цієї форми маємо й форму „паня“. Зустрічаємо її не тільки в наших письменниках, але й серед народу. Мені осо-бісто доводилося почути фор-му „паня“ на Гуцульщині. І гуцули це слово відмінюють. Орудний відмінок, наприклад, аґідно з прикметами їхнього діалекту — звучить „панев“, знахідний відмінок „паню“ і т. д.

Інша справа, коли ми слова „пані“ вживаємо в такому сло-восполученні як „паніматка“. Тоді воно не відмінюється, по-дібно, як не відмінюється ча-стина „пан“ в словосполучен-ні „панютець“.

Чи не пора залишити цей дивовижний мовний новотвір і привернути для „пані“ всі приналежні їй граматичні права?!

М. Л-а

Роман Липницький
Англо-Франко-Українська Держава в Канаді?
ЗА НОВУ ІДЕОЛОГІЮ
НА ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ
(Дискусійне)

Українці Канади мають уже своїх послів в федеральному парламенті в Оттаві, мають свого першого міністра в фе-деральному уряді, мають ба-гато послів і міністрів у про-вінційних легіслятурах, мають добру традицію в ка-надській армії, мають бага-тьох посаджених міст, учених, професорів, дослідників. Во-ни здобували щораз більші впливи в торгівлі і промислі, а їх славою є добре зорганізо-вана Католицька і Право-славна Церква. Численні ук-раїнські школи, видавництва, прєса і професійні культурні товариства заокруглюють об-раз великих досягнень укра-їнських поселенців в Канаді, що відзначили два роки тому відкриття свого першого поселення в тій великій кра-їні.

Сама ж Канада пройшла в повосиних роках великий шлях в надрами свого політи-чного самовизначення. Так, як до другої світової війни, як не ясно було видно, куди піде розвиток народу Кана-ди, так тепер став чимраз яс-ніше, що там твориться пер-ший на американському кон-тиненті тип держави, який в Європі репрезентує Швайца-рія. Триста літня історія тієї країни показала, що ані ан-глійці французи, ані фран-цузи англійці не можуть проковтнути. Створити в Ка-наді єдину націю з однією культурою, однією мовою і однією психологією не вда-лося Канада виразно вступила на шлях швайцаризації. Нині канадську Швайцарію, або як хочете — швайцар-ську Канаду, творять англій-

ці і французи. Але чи так бу-де й завтра? І загалом, по-так „застря“ Канада?

Застря Канада, зокрема її процесу швайцаризації, зале-жить у високій мірі від нас, українців. Від нашої амбіції і від нашого вміння думати і-сторичними категоріями і ді-яти згідно з ними.

Очевидно, доля Канади за-лежить насамперед від тих українців, які живуть в Ка-наді. Але не тільки. На неї можуть впливати також й українські поселенці, які жи-вуть в ЗДА. Зусиллями одних і других нині англо-фран-цузька Канада вже „застря-га“ може стати англо-франко-українською державою. Від українців залежить, чи вони стануть в одній топці світу створюючи пункт мобілізації своїх духовних і фізичних сил і чи вони настільки сильні й динамічні, щоб стати до співпраці з англійцями і французами, як рівний з рівним. Об'єктивна даність для цього є. Треба тільки сили волі і продукувати програми, щоб використати їх і перетворити у факт життя.

Англо-франко-українська держава має стати про-грамою — максимумом для нас, українців, на цьому континенті, мас вивипити тяжким трудом, але й захоплюючим ентузіазмом, зміст нового життя. Це має бути та програма, для якої мусить жити наше покоління, наступне по нам і кожне наступне по наступним!

За англо-франко-українську державу на американському континенті! Це має бути клич нашого публічного життя і прапор нашого історичного втегаторіям і діячів згідно з ними.

Очевидно, доля Канади залежить насамперед від тих українців, які живуть в Канаді. Але не тільки. На неї можуть впливати також й українські поселенці, які живуть в ЗДА. Зусиллями одних і других нині англо-французька Канада вже „застряга“ може стати англо-франко-українською державою. Від українців залежить, чи вони стануть в одній топці світу створюючи пункт мобілізації своїх духовних і фізичних сил і чи вони настільки сильні й динамічні, щоб стати до співпраці з англійцями і французами, як рівний з рівним. Об'єктивна даність для цього є. Треба тільки сили волі і продукувати програми, щоб використати їх і перетворити у факт життя.

Англо-франко-українська держава має стати про-грамою — максимумом для нас, українців, на цьому континенті, мас вивипити тяжким трудом, але й захоплюючим ентузіазмом, зміст нового життя. Це має бути та програма, для якої мусить жити наше покоління, наступне по нам і кожне наступне по наступним!

і що викличе в них острах перед безміром труднощів, які найближче на шляху до її здійснення.

Але вона єдина, що може підійти нас з упадком і зроби-ти з невідомих переселенців фактор, що співірамітиме про-дло держави і великого на-роду. Ця програма, що пере-ростає життя людини і ге-нерації — може стати і стане найвипинішим забором про-ти асиміляції і проти втечі з „нашого табору в інші табори, бо вона єдина може зробити нас великими і атрактивни-ми, може заспокоїти амбі-ції наших амбітних людей, жаждою інтелектуальної твор-чості наших інтелектуаль-них бажань творити — на-ших мистців і смач боротьби — наших політиків.

При тому, така програма-максимум вбрас в себе всі часткові програми, бо з абсо-лютистною ясністю показує, що нам треба робити на кожному відтинку життя, щоб здійс-нити остаточно накреслену аціль.

З такою програмою мімо-во не треба буде дереконува-ти в тому, пощо нам украї-нські школи, пощо українська мова і українська церква, по-

що наші послі, сенатори, по-садники міст, професори, на-віщо генерали і дипломати, які завадання для промислу і торгівлі. І найважливіше: чо-му і як ми масмо здійснюва-ти програму допомоги Укра-їні.

Хто прийме таку програму, той прийме і її складові еле-менти. Життя матиме своє русло, до якого будуть вли-ватися всі бічні ручаї, щоб по-силити головну течію.

Зокрема, хто прийме таку програму, той зрозуміє, що нашим першим завданням є шимкоріше включитися в по-літичне життя цих країн, то-бто в життя політичних пар-тій Канади і ЗДА.

Без нашої активної участі в партійно-політичному житті цих двох країн ми на-завжди залишимося без вли-ви і без значення. Політичні партії Канади і ЗДА — це ключ до державних становищ і перша передумова до здій-снення наших амбітних пля-нів допомоги Україні і пере-будови Канади на англо-франко-українську держа-ву. Наша участь у всіх вибо-рах, висування власних кан-дидатів на послів, сенаторів, радників тощо, зокрема творен-

ня організованих клітин міс-цевих партій — має стати головним атрибутом нашого життя в цих країнах.

Мало є таких народів, які поширюють свої впливи по-ділому світі. Тільки англійці, еспанці і французи зуміли досягнути того, що їхні мов вживають нині мільйони лю-дей далеко поза материком, на територіях, які не нале-жать до їх національних дер-жав. До цієї трійки народів маємо шанси дійти і ми, ук-раїнці. Маммо нагоду зберегти свою мову і культуру поза межами нашої батьківщини, на території Канади, і зроби-ти їх деїд'ємною частиною життя всього канадського на-роду. Наші досягнення бу-ли б там більші, коли б ми дали старт до них уже тепер, коли наш народ ще не здо-був своєї незалежної держави. Після ірландців це був би другий такий випадок в і-сторії світу.

А яка роль в цьому історич-ному процесі українців в ЗДА? Здається, не треба до-водити, що атмосфера, ство-рена довкола такої програми, мала б колосальний стимулю-ючий вплив на український на-рід на Рідних Землях, а да-

лі на цілу українську су-спільність поза межами Укра-їни і передусім на українців в ЗДА. Вони брали б спра-ву боротьби українців в Ка-наді за їх впливи — за свою справу; були б з на-ми морально й політично, а через те і в них зріджува-лося б бажання здобувати впли-ви в ЗДА. З другого боку, зростаючі впливи українців в Канаді підвищували б наш престиж в ЗДА і полегшували здійснювання наших пля-нів тут.

Знов же для українців у Канаді і для їх боротьби ма-ла б велике значення та сві-домість, що їх підтримує вели-ка і впливова група в сусідній державі і що вони можуть ко-ристуватися її інтелектуаль-ною, моральною та господар-ською допомогою. Важко у-явити собі, як можна було б мобілізувати українців в Ка-наді за здійснення їх великої програми, коли б українці в ЗДА були в стані моральної і політичної демобілізації.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співзасновниками 25-мільйонного майдану боротьби!

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE
OTOLITH & ALUM
SIDEWALL MECHANICS
Праця цілий рік. Добра платня.
Всі компанії бенефіти. Влаштування. Голосятися цілий тиждень 8 разів готовим до праці при 40-20 149th Place
FLUSHING, L. I.

TOILET & DIE MAKERS
до майстер. Постійна праця.
Досконала платня. Також
поблизу
ENGRAVERS & WRITERS
AN ALLUMINUM
PHILIP H. MEISE INC.
55 W. 21st Street
NEW YORK 10, N. Y.
OR 5-6202

ДО РОБЛЕННЯ
КИШЕНЬ
Досвідчені майстри обирають.
Секретна праця. Добра платня.
Постійна праця, приємні умови.
LEESONS CLOTHES
1 Grattan St., BROOKLYN, N.Y.
Tel.: EM 6-4834

MYRON MEAT MARKET
пошукує
БУЧЕРА
або охочого навчитися того фаху.
Голосятися:
2724 Smith Street
PERTH AMBOY, N.J.
Tel.: 442-4660

YOU SAVE MORE THAN
MONEY WITH U. S.

ПРАЦЯ
MALE & FEMALE
ОПЕРЕНТОРКИ
Досвідчені дитячі асистенти.
Добра платня. Постійна праця.
Прийнятні умови.
LITTLE DARLING COAT
1333 Broadway (9th Floor)
NEW YORK CITY
WI 7-1997

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE
ГОСПОДИНИ
GREAT NECK
Спання на місці. Останні рекомендації. Вільна для дітей.
Call Hunter 7-7318

BUSINESS OPPORTUNITY
УВАГА ПОКУПЦІ АВТ
Найкращі уживані авт
(Second hand)
Всі марки і моделі.
BIARRITZ MOTORS INC.
69-28 Queens Blvd
WOODSIDE, L. I., N. Y.
OL 1-1288

РІЗНЕ
ДО ВІДНАЙМУ
УМІЩЕВАННЯ КИШЕНЬ
на одну особу, малу або більшу
родину. Близько до пляжів. По-
мірювана ціна за день, тиж-
день або місяць.
Mrs. Stella LIPSKA
16 S. Florida Avenue
ATLANTIC CITY, N.J.

ПРАЦЯ
Друкарня „СВОБОДИ“
пошукує ДО ПРАЦІ:
1). СКЛАДАЧА — ЛІНОТИПІСТА
2). ЛОМЩИКА — МЕТРАНПАЖА
— ПЛАТНЯ ЗА УМОВОЮ —
Особисті або листові зголошення:
„СВОБОДА“
83 Grand Street — Jersey City, N. J.

НАЙНОВІШІ ВИДАННЯ,
ЩО ІХ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ
„Свобода“

Борис Берест: **ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КІМА** — тверда обгортка, багато ілюстрацій
Ярослав Пастернак: АРХЕОЛОГІЯ УКРАЇНИ — тверда обгортка, сторін 790
Микола Лазарський: ГЕТЬМАН КИРИЛО РОЗУМОВСЬКИЙ — роман, сторін 752
Олександр Грищенко: МОЇ РОКИ В ЦАРГОРОДІ 1919-1920-1921. — 260 сторін
а. І. Гринько: СЛУГА БОЖИЙ АНДРЕЙ — Вільнописний епос, стор. 220
Олександр Солтис: ТА ЗЕМЛЯ НАША — повість, стор. 356, — тверда обгортка
Є. Загачевський: ЛЬВІВСЬКА БРАТІЯ — повість пережитого
Орест Забачинський: ІНТЕГРАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ — стор. 342
Олександр С. Брик: УКРАЇНСЬКО-ЄВРЕЙСЬКІ ВЗАЄМВІДНОСИНИ — стор. 384
Андрій Чайковський: НА УХОДАХ — повість для молоді
Ірина Шуварська-Шумилович: НЕДІЛЬНИЙ РАЙОК — оповідання, стор. 64
І. Шуварська-Шумилович: СПІВУЧЕ СВІТЛО — поезія — стор. 64
Олена Васильева: МОРЕ ЖИТТЄСЬКЕ — сторінки 70
С. Женецький: ГОРИ МСТЯТЬСЯ — оповідання — стор. 109
Юліан Радзкевич: ПОЛКОВНИК ДАНИЛО НЕЧАЙ — історична повість в 2-ох томах. Стор. 551
Леся Хралівка: КОЗАК НЕВМИРАКА — оповідання для дітей. — стор. 96
Д-р Юрій Княжичинський: НАРИС ІСТОРІЇ РИМСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ — ст. 271, Ілюстр.
Марія Я. Косовичева: ГОРСТКА ПРОМЕНІВ — поезія, стор. 47
Святослав Гордінський: ПОЕТИ ЗАХОДУ — 60 перекладів з поезії латинської, італійської, французької, англійської, американської, німецької і польської — тверда обгортка
Томас Лалічак: УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ — критика і оборона, стор. 144
О. Кобель: СХОДИТЬ СОЛНЦЕ — українським дітям і молоді. Декламатор-читанка
В. Крапів: ДЗВЕНІСЛАВА — вінок сонет
Вогдан Крапів: ЛЕОНІД МОСЕНДЗ І ЙОГО „ОСТАННІЙ ПРОРОК“ — 50
Вогдан Крапів: УДАР В ОСНОВУ — ліквідація наукових дослідів над давню українською літературою в УССР
Григорій Косинка: ФАВСТ ІЗ ПОДІЛЛЯ
Олександр Запорожець-Девалд: В ОДВІГНІЙ БОЮТБІ Збірка нарисів і оповідань
Зосим Дончук: ПІРІВА — роман, 560 стор.
Зосим Дончук: МОРЕ ПО КОЛІНА — сатирична повість, стор. 295
Софія Парфонович: ВІРНИЙ ПРИЯТЕЛЬ Оповідання з життя домашнього kota. Стор. 207
Дарія Ярославська: В ОБИМАХ МІЛЬПОМЕ-НІ — Роман, стор. 413
Уліана Кравченко: ХРИЗАНТЕМИ. — Повість, стор. 413
Рікардо Гуїральдес: ДОН-СЕКУНДО СОМБРА — повість, переклад з есп. мови, стор. 303
Іван Сміоль: МАНЕКЕНИ — новелі, стор. 151
Микола Гринченко: ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ. — Стор. 192
Докія Гуменна: СЕРГІЙ ХМАРОСЯТІВ. — Нью-Йоркська мозаїка. Стор. 180

Надійсність слати чеками або поштовими переказами на адресу
СВОБОДА
P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J.

3 Української Вільної Академії Наук

Виставка малюнків спадщини В. Винниченка

У квітні — травні ц. р. у великій залі нового будинку УВАН у ЗДА відбулася виставка мистецької спадщини В. Винниченка. Це вперше улаштувано більш-менш повну ретроспективну виставку малюнків творів Винниченка.

Відкриваючи виставку 1-го квітня, голова Комісії УВАН для вивчення і збереження спадщини Винниченка, проф. Григорій Костюк поінформував, що малюнків спадщини Винниченка становить понад сто карт, скетчів та ескізів. Винниченко почав малювати ще перед революцією 1917 р. Як свідчать документи і матеріяли з архіву Винниченка, він почав студіювати малювання вже на еміграції, після 1921 року. Його мистецькі студії були поважні, і Винниченкові малюнків творів стоять понад рівнем аматорства, про що свідчать такі мистецькі критики як С. Гордінський, М. Глуценко і М. Келлі. Іх думки проф. Г. Костюк процитував і прокоментував у світлі нових матеріялів і документів, що їх він знайшов у архіві покійного письменника.

Закриття виставки 19-го травня ц. р. відбулось у формі літературно-вокального вечора, що склався з двох частин. У першій частині актори Театру Живого Слова О. Добровольська, Л. Крушельницька та І. Шуган прочитали кілька уривків із колись популярної на українській, російській та західно-європейській сценах Винниченкової п'єси „Чорна пантера та Білий ведмідь“. Потім Олімпія Добровольська з надзвичайною мистецькою проникливістю прочитала оповідання Винниченка: „Гей, хто в лісі, озвонив“ із збірки „Намисто“.

У другій частині відбувся концерт молодих талантів — учнів професорів Лаврентія Таранового, Яра Мегасюка і Валіма Кіпи. Молодий скрипаль Андрій Мегасюк (студія Яра Мегасюка) із Філадельфії з високою вправністю виконав першу частину концерту А. Моля Баха. Піаністка Мар'яна Шумилович (студія Валіма Кіпи) досконало виконала „Гопак“ Мусоргського і власну оригінальну композицію „В печерах“. Ігор Швець з Філадельфії (студія Яра Мегасюка) вдмулював виконав на скрипці І. частину концерту Е. дур Баха. Тамара Маковська (драматичне сопрано, студія К. Таранового) виконала арію „Аве Марія“ з опери „Отелло“ муз. Верді і „Пісню про руйнування“ Платона Майбороди, виявивши при цьому досить вправне володіння приспівом голосом. Акомпаніював проф. Євген Крахно. На закінчення концерту Ігор Швець і Андрій Мегасюк виконали скрипковий дует: І частину концерту Д. Моля Баха для двох скрипок. Акомпаніювала обом скрипалем паниа Люсія Анастасію, учениця проф. Я. Мегасюка.

Проф. Г. Костюк, з радянської Винниченківської комісії й Президії УВАН у ЗДА, щиро подякував акторам Живого Слова, що своїм мистецьким читанням донесли Винниченкове слово до слухачів, та молодим мистцям — виконавцям і їх учителям. Зокрема він підкреслював велику жертвенність всіх мистців-виконавців, які відмовились від скромного гонорару, пожертвувавши його на сплату боргу за будинок УВАН.

Доповізь Н. Т. Осадчої — Янати — „Ботанична номенклатура у різних слов'янських народів“.

20-го травня ц. р. на засіданні Природничого відділу УВАН у ЗДА Н. Т. Осадчої, Янати прочитала доповідь: „Ботанична номенклатура у різних слов'янських народів“. Голова Природничого відділу проф. О. З. Архімович у вступному слові представив доповідь як наукового робітника, що протягом 1922-26 років працювала над українською ботаничною номенклатурою і складала „Словник ботаничної номенклатури“, виданого Українською Академією Наук у Києві в 1928 році. Тепер вона стежить за розвитком цієї ділянки у інших народів.

Н. Т. Осадчої-Янати у своїй доповіді зробила огляд праць з ботаничної номенклатури (назів рослин) у слов'янських народів, що вийшли протягом 1925-59 років.

Доповідка почала з огляду болгарських видань. Болгарська Академія Наук видала 1925 і 1939 року дві праці, присвячені болгарським народним назвам рослин. Автор цих праць підкреслює значення народних назв рослин не тільки для ботаніків, але й для філологів і для практичних потреб.

В 1954 році вийшла в Берліні праця Лайперта „Сербські, німецькі і латинські назви рослин“. Того ж року у Братиславі вийшла праця Новацького „Словенська ботанична номенклатура“.

Чеські учні приділяли більше уваги походженню та утворенню назв рослин і порівнювали назви рослин у різних мовах. Доповідка зreferувала дві такі праці. Вона згадала, що у порівнянні чеських назв рослин з російськими та українськими широким використанням „Ботаничний словар“ Н. Авенкова, якого вийшло два видання: Москва, 1859 та С. Петербург 1878. Цей словник містить назви рослин багатьох народів, що населяли колишню Російську Імперію.

Н. Осадчої — Янати докладніше сплинула на праці в галузі української ботаничної номенклатури. Рок 1922 Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові видало словник „Українська номенклатура висших рослин“ М. Мельника, де використано багато народного й літературного матеріялу. Рок 1928 вийшов у світ у видавній Української Академії Наук у Києві (Інститут Української Наукової

Мова) „Словник ботаничної номенклатури“, присвячений світлій пам'яті Івана Верхратського, першого зборача української природничої номенклатури та термінології. Починаючи з 1905 року, коли скасовано заборону на друкування українське слово і коли значно поширились обсяги українських публікацій, виникла гостра потреба устанавити терміни та назви в різних галузях науки. Окремі особи на Україні і товариства збирали на місцях народні назви рослин і різні терміни, а також вписували їх з літератури. В цьому напрямі діяли такі товариства: Термінологічна комісія „Кружка натуралістів“ з 1910 року (розпочато що роботу гуртка при шкільній с. г. школі в Москві від 1911 року; Товариство Київсько-Одеського Харківського 1912 року. З початком війни 1914 року праця припинилась, але знову відновились у 1917 році, спершу в Українському Науковому Товаристві у Києві, а в 1921 р. всі зібрані народні терміни й вислови з літератури були передані до Інституту Української Наукової Мови при Українській Академії Наук. Улас картковий матеріял з галузі ботаники переглянула філолог Олена Курило. Для цього вписано назви з 226 літературних джерел і записано народні назви з 331 місцевості Східної і Західної України. Вибрано назви рослин з праць І. Верхратського, словників А. Н. Енкова, Гринченка, Мельника, Тимченка та інших. Включено назви, що їх зібрав і передав для використання у словнику Стефан Маковецький. Всі матеріяли критично опрацьовано і потім складено український показник і основну латинсько-українську частину словника. Упорядник Н. Осадчої — Янати вибрала для цієї частини найбільш влучну, головну українську назву рослин серед інших численних назв, що ними зуть що рослин у різних місцевостях України. Матеріяли затверджували на засіданнях Ботаничної секції Інституту Української Наукової Мови. До всіх українських назв рослин зазначено джерела (література, місцевість і особа, що записала там назву). Після довгого опрацювання матеріялів (від 1922 року), словник був закінчений і виданий 1928-го року.

Стефан Маковецький свої збірні народних назв рослин передав до словника Е. Маковського, що містив польські ботанічні та зоологічні назви і вийшов у двох томах у Варшаві, 1889-1894. Він також передав свої матеріяли для використання у „Словнику ботаничної номенклатури“, що вийшов 1928 р. Пізніше він доповнив свої матеріяли ще новими з літератури і народними назвами з Гуцульщини та Наддніпрянщини і склав словник, що був виданий у працях Польської Академії Наук у 1936 р.

Н. Осадчої — Янати поінформувала, що уже на еміграції вона приготувала до друку рукопис „Українські народні назви рослин“, де подано коло 4,000 українських назв рослин до 810 видів, записаних під час експедиційних обстежень України для вивчення лікарських рослин і народної медицини. До кожної латинської назви подано українську назву за Академічним словником 1928 р. далі йдуть народні назви з зазначенням місцевості, де вони записані.

В кінці доповіді Н. Осадчої-Янати зупинилась ще на одному аспекті вивчення назв рослин — дослідженні стародавніх назв. Вона зreferувала дисертацію Олофа Вальмеса „Староческі назви рослин і рецепти в Ботаніконі“.

Вийшов друком новий літературний твір відомого автора
Миколи ПОНЕДІЛКА
„ГОВОРІТЬ ЛИШЕ ПОЛЕ...“
(Збірка нарисів, новел і оповідань)
Літературний редактор: В. ДАВІДЕНКО.
Суперобкладинка й ілюстрації: ГАЛИНИ МАЗЕТИ.
Сторін — 320.
ЦІНА КНИЖКИ: брошурована \$4.00
тверда полот. обкла. \$5.00
Замовляти можна:
СВОБОДА
83 Grand Street — Jersey City 3, N. J.

Збори в Клівленді, Огайо
30-го червня ц. р. відбулися тут надзвичайні загальні збори двох установ з тим самим заданням, а саме Осередок Українського Публіцистично-Наукового Інституту та Української Інформаційної Служби рішили злитися в одну установу: Український Публіцистично-Науковий Інститут, Осередок в Клівленді, Огайо.
Задання Осередку: „Зробити українську правду голоною, щоб світ почув її; противити її всім фальшинам, а то й зловим вістям про Україну, що їх свідомо ширять вороги і невідомо, в добрій волі, некріпачко праймають вічні і невічні; зробити українську правду відповідною зброєю в боротьбі за наше духове і державне визволення“.

Малочисна на увазі ці надзвичайні завдання, які вимагають не лише великого вкляду енергії і праці, але й великих матеріяльних засобів, закликає всіх українців Клівленду і сестей Огайо аступати в членів Осередку, підтримувати

Лондонський журналіст про Хрущова
Лондонський журналіст Джон Годді так описав своє інтерв'ю з Хрущовим в Москві: „Я приглядався до обличчя Хрущова, яке я бачив так близько вперше. Мені вдалося воно повторити, але з частинною якоюсь шарму. Легко було повірити його оповіданням, що він почав свою кар'єру як пастух.“

Дорстена. Ця праця, надрукована 1954 року у видавництві Російського Інституту при університеті в Упсала, Швеція, розглядає „Ботанікон“, виданий 1540 р. у Франкфурті над Майном. Він написаний латинською мовою і подано назви староческою мовою, які й стали предметом дослідження.

Післямовуючи, Н. Осадчої-Янати підкреслила, що слов'янські видання в галузі назв рослин, коли заторкують українські й російські назви, посилюються лише на словник Анненкова, виданий 1859 і 1878 років, а зрідка на словник польських назв Масевича. Словник С. Маковецького 1936 року був використаний лише у праці чеського ученого Вацлава Махена. Н. Осадчої-Янати не зазначено, що автори користувались українськими словниками М. Мельника 1922 року і академічним словником 1928 року. Очевидно, автори не знали про їх існування, що треба віднести на рахунок відсутності культурного обміну між Україною і європейськими країнами.

В обговоренні доповіді брали участь проф. О. Архімович, пани Л. Гриняк і О. Живітко. Проф. О. Архімович висловив побажання, щоб праця Н. Осадчої-Янати „Народні назви рослин“ була надрукована.

Д. ДОНЦОВ
Незримі скрижалі Кобзаря
МІСТИКА ЛІЦАРСТВА ЗАПОРІЗЬКОГО
(Тверда обгортка)
Стор. 232 • Ціна: \$3.25

Ольга ВОЩЕНКО
Літопис українського життя в Канаді
Том 1-ий — ПОНІРІСЬКА ДОВА: 1874 - 1918
Стор. 249 • Ціна: \$4.50

Ольга ВОЩЕНКО
Інший світ — інші дні
з ПОДРОЖНОГО НОТАТНИКА — 1958
Стор. 212 • Ціна: \$2.00

Svoboda
81-83 Grand St., (P. O. Box 346), Jersey City 3, N. J.

REAL ESTATE
НА ПРОДАЖ
МОДЕРНА, ПОВНІСТЮ
МЕХАНІЗОВАНА
КУРЧА ФАРМА
у VINELAND, New Jersey
Чотири модерні курники, повністю автоматичні, 30,000 sq. ft., на 8 акр. чистої землі. Нова „air conditioned“ кімната на склад яєць. Електричний дренажор на випадок перепаду струму. 30-літній перегордіт. Гарні 9-кімнатний дім, 2 лавнічки, вичищений підвал, модерна кухня, збудована газова кухня і машина до миття посуду. Посидів в досконалому стані. Треба оглянути, щоб оцінити. Можна дістати великий морозник. Зголошуватися:
MILES LERMAN
Weymouth Road
VINELAND, N. J.
OX 1-2930

ПРОДАЄТЬСЯ
два 2-поверхові муровані доми на Асторі, ціна — \$15,000 і \$16,000. С тех доми і в ціні \$20,000 — 3-поверхові.
Давати купувати рано і ввечері о 6-й.
Tel.: LH 5-9850

PLANVIEW
Ранча, з спальні, приб. гараж, догідне положення, вітальня з каміном, кімнати, ванна, кухня, пральня, машина до миття посуду, безкоштовні шафи, вичищений підвал з ідеальною кімнатою, вуд., шафи, ужитковий, окреме огрівання. Опалена стіна з видом на вел. горі, арт. влад. горі, травні дерева, \$22,500 без посередника. Телефонувати:
WE 8-4389

Д. ГУМЕННА
ДІТИ
ЧУМАЧОГО
ШЛЯХУ
IV-й том
Ціна \$2.50.
„СВОБОДА“
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

FUNERAL DIRECTORS
Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

ІВАН КОВАЛЬЧИН
FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
Займається
ПОХОРОНАМИ в СТЕПІ
NEW JERSEY.
Ціни доступні для всіх.
Обслуга чесна й найкраща.
У випадку смутку в родині,
кличте, як в день, так і вночі:
John KOWALCHUK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в
BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура.
Модерна калідра до ужитку
ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 4884. Діал бестії діють!

ПІСЛЯ ТИХ ДВОХ ЧЛЕНІВ
ТАРЗАНА, ЯКІ
ПОСЛАЛИ СВОЮ
ГРУПУ НА ПОшуку
ТАРЗАНА, ТАК
ТАРЗАН, Ч. 4884.
ТАКІ ДІЯЛЬНІСТЬ
ТАРЗАНА, Ч. 4884.
ТАКІ ДІЯЛЬНІСТЬ
ТАРЗАНА, Ч. 4884.

ПІСЛЯ ТИХ ДВОХ ЧЛЕНІВ
ТАРЗАНА, ЯКІ
ПОСЛАЛИ СВОЮ
ГРУПУ НА ПОшуку
ТАРЗАНА, ТАК
ТАРЗАН, Ч. 4884.
ТАКІ ДІЯЛЬНІСТЬ
ТАРЗАНА, Ч. 4884.
ТАКІ ДІЯЛЬНІСТЬ
ТАРЗАНА, Ч. 4884.

ПІСЛЯ ТИХ ДВОХ ЧЛЕНІВ
ТАРЗАНА, ЯКІ
ПОСЛАЛИ СВОЮ
ГРУПУ НА ПОшуку
ТАРЗАНА, ТАК
ТАРЗАН, Ч. 4884.
ТАКІ ДІЯЛЬНІСТЬ
ТАРЗАНА, Ч. 4884.
ТАКІ ДІЯЛЬНІСТЬ
ТАРЗАНА, Ч. 4884.

ПІСЛЯ ТИХ ДВОХ ЧЛЕНІВ
ТАРЗАНА, ЯКІ
ПОСЛАЛИ СВОЮ
ГРУПУ НА ПОшуку
ТАРЗАНА, ТАК
ТАРЗАН, Ч. 4884.
ТАКІ ДІЯЛЬНІСТЬ
ТАРЗАНА, Ч. 4884.
ТАКІ ДІЯЛЬНІСТЬ
ТАРЗАНА, Ч. 4884.

ПІСЛЯ ТИХ ДВОХ ЧЛЕНІВ
ТАРЗАНА, ЯКІ
ПОСЛАЛИ СВОЮ
ГРУПУ НА ПОшуку
ТАРЗАНА, ТАК
ТАРЗАН, Ч. 4884.
ТАКІ ДІЯЛЬНІСТЬ
ТАРЗАНА, Ч. 4884.
ТАКІ ДІЯЛЬНІСТЬ
ТАРЗАНА, Ч. 4884.